

Aan de directie van de school in het adres genoemd

Datum: november 2019
Betreft: Burgerschap – internationaal onderzoek

Geachte heer/mevrouw,

Graag breng ik onderstaand onderwerp onder uw aandacht.

Er komt steeds meer aandacht voor bevordering van burgerschap als een doel van onderwijs. Maatschappelijke ontwikkelingen vragen daarom en wetenschappelijk onderzoek laat zien dat verbetering mogelijk is. Ook de VO-Raad hecht belang aan dit onderwerp en organiseert allerlei activiteiten ter ondersteuning van de verdere ontwikkeling van burgerschapsonderwijs (zie: <https://www.vo-raad.nl/themas/burgerschap>).

Inzicht in effectieve manieren om invulling te geven aan burgerschap in het onderwijs is nodig. Hoewel op veel plaatsen aan ontwikkeling wordt gewerkt, bestaat behoefte aan meer praktijkgerichte kennis die daarbij gebruikt kan worden.

Dat is een van de redenen dat Nederland deelneemt aan internationaal vergelijkend onderzoek naar burgerschap, via de periodiek uitgevoerde *International Citizenship Education Study (ICCS)*. Het laatste ICCS-onderzoek vond plaats in 2016 en leerde onder meer dat een open en positief schoolklimaat een belangrijk bestanddeel is van effectief burgerschapsonderwijs. Dat onderzoek liet ook zien dat de uitkomsten van burgerschapsonderwijs in Nederland in vergelijking met veel andere landen achterblijven.

In 2022 vindt de volgende ronde van de ICCS-studie plaats. Op initiatief van het ministerie van OCW vindt in 2020 bovendien een op Nederland gericht tussentijds onderzoek plaats.

Aanbeveling

De VO-Raad vindt meer kennis over de inrichting van burgerschapsonderwijs belangrijk. Ook is het nodig de ontwikkeling in de komende jaren te volgen: zijn we op de goede weg?

Om die reden vestig ik graag uw aandacht op dit onderzoek en wil ik u vragen te overwegen of u op het verzoek van de onderzoekers om hieraan mee te doen, kunt ingaan.

Overigens, scholen worden wel vaker gevraagd aan onderzoek mee te doen en ik begrijp de terughoudende opstelling die soms nodig is. Gezien het belang van dit thema voor scholen en samenleving en de ontwikkelingen (zoals de verwachte wetswijziging en het proces van curriculumvernieuwing) zou ik u niettemin willen vragen te bezien of u in de gelegenheid bent aan het onderzoek mee te doen.

Met vriendelijke groet,

Paul Rosenmüller
Voorzitter

Aanvullende informatie

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een consortium onder leiding van de Universiteit van Amsterdam en gefinancierd door het Ministerie van OCW. De Universiteit van Amsterdam beschikt over veel expertise over dit onderwerp en vormt één van de zwaartepunten voor onderzoek naar burgerschapsonderwijs in Nederland. Het onderzoek staat onder leiding van dhr. prof. dr. Anne Bert Dijkstra. Voor nader contact kunt u contact opnemen met dhr. dr. Remmert Daas (r.j.m.daas@uva.nl).

De onderzoekers zullen u nader informeren over de waarde van deelname voor uw school.

U ontvangt deze brief omdat uw school deel uitmaakt van de steekproef van scholen die voor het onderzoek is geselecteerd.

De activiteiten waaraan uw medewerking wordt gevraagd zijn beperkt qua tijd en inspanning (gelegenheid geven voor het afnemen van een vragenlijst voor leerlingen in enkele klassen). Dat zal plaatsvinden op een in overleg te bepalen moment in voorjaar 2020. De onderzoekers benaderen u daarover.

U ontvangt deze brief van de VO-raad via de Universiteit van Amsterdam. De reden daarvan is de strikte bescherming van de anonimiteit van scholen die aan het onderzoek meedoen. Alleen de direct bij de uitvoering betrokken onderzoekers en hun medewerkers zijn daarvan op de hoogte. Deze informatie wordt niet gedeeld met de VO-Raad.